

Bava Kamma (116a with Rashi)

בעא מיניה רב כהנא מרב — **Rav Kahana inquired of Rav:** ירד להציל — **If someone went down to the river to save someone's animal on the condition that he would get paid for his own animal that would drown, ועלה שלו מאליו — but his came up out of the river on its own, מהו — what is [the law?]** Do we say that once he abandoned his animal to save the other person's his animal is considered lost, triggering the obligation of the other person to pay? Or do we say that since it did not drown, the other person never became responsible? אמר ליה — **[Rav] answered [Rav Kahana]:** משמיה רחימו עליה — **They had mercy on him from Heaven and he gets paid as if it had died.**

Choshen Mishpat (164:3)

שטף נהר חמורו וחמורו חברו — **Regarding a case where the river swept away his donkey and the donkey of his fellow, שלו שוה מנה ושל חברו ק"ק — his being worth one hundred zuz and that of his fellow two hundred, הניח שלו והציל של חברו — if he left his animal and he saved that of his fellow, אין לו אלא שכר הראוי לו — he receives only the pay fit for him. ואם אמר לו אציל את שלך ואתה נותן דמי שלי — But if he said to him, "I will save yours and you will give me the value of mine," או שהתנה כן בפני בית דין — or he made this stipulation before the court, חייב ליתן לו דמי שלו — he is obligated to pay him the amount of his donkey. ואף על פי שעלה חמורו מאיליו — And this is true even though his donkey went up from the river on its own; זכה במה שהתנה עמו — he nevertheless acquired what he stipulated with him.**

Bava Metzia (Mishnah 35b)

השוכר פרה מחבירו — **If one rents a cow from his fellow, והשאילה לאחר — and [the renter] lent it to another to use for the duration of the rental, ומתה פדרקה — and it subsequently died a natural death, unrelated to its work, ישבע השוכר שמתה פדרקה — the renter shall swear to the owner that [the cow] died naturally, thereby absolving himself from liability, והשואל ישלם לשוכר — and the borrower, who is liable for this type of loss, must pay the value of the cow to the renter.**

Keusbos (65b)

מצאת האשה ומעשה ידיה לבעלה — **The finds of a woman and her earnings go to her husband.**

Rambam (Hil. Choveil U'Mazik 4:15)

החובל באשת איש השבת והרפוי לבעלה — **If someone hurts a married woman, payment for the absence from work and healing belongs to her husband.**

אור שמח (הל' שכירות ז, א) - נשאלתי באחד ששכר בית מחבירו וקיבל עליו אחריות מדליקה, ואחר כך הלך המשכיר והבטיח ביתו בחברת האחריות ונשרפה הבית, מי מצי השוכר לומר כיון דלית לך פסידא דדמי ביתך את נוטל מן החברה אדעתא דא לא קבלתי אחריות... ונראה לי לדון דהשוכר חייב בתשלומי אחריותה דכמו כן שנינו בפרק הגוזל ומאכיל דף קט"ז במשנה דשטף נהר חמורו וחמורו חבירו כו'... כל שכן כאן שעל ידי מה שנותן שכר קצבתו לחברת האחריות הרויח בתשלומי ביתו, ודאי דבזה לא נפטר השוכר מתשלומי אחריות שקבל עליו.

הרי בשמים (ח"ב סי' רמה, הובא בפתחי חושן הל' פקדון ח, יח) - מי ששרף ביתו וממילא שרף בית חבירו שהיה מבוטח, והמזיק טוען מאי אפסדתיך הרי אתה מקבל דמי הנזק מחברת הביטוח... שאני התם שכשירד להציל ושלל נעשה כאבוד מיד נתחייב לשלם לו, וכשעלה חמורו וזכה בו מהפקר זכה ושייך לומר משמיה רחימו עליה, אבל בנידון דנן הרי לא נגרם לו נזק כלל ולמה ישלם.

הרב צבי פסח פראנק (הפרדס טבת תשי"ט) - התורה אמרה כל מזיק ממון חבירו עליו לשלם דמי הנזק ומה שמקבל מחברת האחריות זה לא דמי הנזק שהרי הוא לא הזיקו כלל אלא מסחר בפני עצמו דבשביל שהוא משלם כך וכך כל שנה הם ישלמו לו הסכום ששורה ביתו שנסרף ושריפת הבית הוא זמן פרעון השעבוד ששעבדו את עצמן לשלם בזמן שביתו ישרף ומה שמקבל דמי הבטוח שכר מעותיו שהיא משלם כל הזמן הוא נוטל, ואין המזיק פוטר את עצמו בהרויח שהרויח מתשלומי כסף שהיה משלם עבורם.

מהרש"ם (ח"ד סימן ז) - ועוד דכבר כתבו הרא"ש וטור חשן משפט סימן קיט דכל מה שהאדם יכול לעשות רואים אנו כאלו כבר עשוי ואפילו לא טען טענין ליה, וכיון שיכול להחזיר השטר למוכר לא מצי אמרי לך תיהדר ע"ש, והכי נמי בידון דנן הרי בידו שלא ליקח דמי אסיקוראציע או להחזיר להן. (וכן כותב המנחת יצחק ח"ב סימן פח.)

קובץ שעורים (כתובות סה:) - לענין ריפוי כתב הרמב"ם דינתן להבעל דהוא חייב ברפואתה, ומזה היה נראה לכאורה בשורף ביתו של חבירו והבית היה בטוח באחריות, באופן שההפסד מגיע למקבלי האחריות ולא לבעל הבית, צריך המזיק לשלם לבעלי האחריות, כמו הכא דמשלם הריפוי לבעלה... ולכאורה לא דמי כלל... חיוב הבעל לרפאות אשתו הוא גם כן חיוב ריפוי ולא חיוב ממון, ומה שהחובל נותן להבעל דמי ריפוי היינו שהבעל יתעסק בשכירות רופא אבל לא שהריפוי שייך לבעל, ונראה שאם נתחייב החובל הריפוי ואחר כך נהרג הנחבל אין צריך לשלם ליורשיה ולא אמרינן כבר זכה הנחבל בדמי רפואתו, אבל בשורף בית חבירו דיש על המזיק חיוב תשלומי ממון והזכות הזה שייך למי שהבית שלו אף שההפסד הוא למקבלי האחריות, אלא דיש לומר להיפוך כיון דהנשרף מקבל דמי הבית מהמזיק אין בעלי האחריות צריכין לשלם לו...

הרב צבי פסח פראנק (בדברי משפט ח"ה) - וכי סלקא דעתך דאם מזיק בפעולה אחת להרבה אנשים שאינו משלם רק לאחד, ובזה נמי הרי במעשה אחת הזיק לשנים, לזה שרף את ביתו ולהחברה אחריות הזיק בגרמי את הכסף שהם צריכים לשלם עבור הבית, ויש כאן שני נזיקין מיוחדים ולמה לא ישלם לכל אחד כפי נזקו.